

BÜYÜME VE ERKEN FAİZ İNDİRİMİ

Büyüme rakamları açıklandı. Ülkemiz yılın ikinci çeyreğinde piyasa beklentilerine paralel yüzde 21.7 oranında büyüdü. Aynı dönemde bir önceki çeyreğe göre ise büyüme oranı sadece yüzde 0.9 seviyesinde kaldı. G.S.Y.H'nin çeyreklik değeri dolar bazında 188.5 milyar dolar oldu. Bu tutar 2017 ikinci çeyreğinde 205.1 milyar dolardı. 2020 yılında 152.6 milyar dolara kadar düşerek bu yıl 2017 yılı değerine bile ulaşamadı. Büyümeye en büyük katkıyı iç talep yani tüketim, daha da sonra sırasıyla net ihracat ve yatırımlar verdi. İhracatın katkısı sürekli artmaya devam ediyor. Yüzde 10.8 lik büyüme katkısı 1998 yılından bu yana en yüksek değer. Bir başka olumlu unsur ise makine teçhizat yatırımlarının yüzde 35.2 oranında artması. G-20 ülkelerinde ikinci çeyrekte İngiltere'den sonra en kuvvetli ikinci büyüme. IMF Türkiye'nin 2021 büyüme tahminini yüzde 6.7 den yüzde 6.3'e indirdi. Moddy's ise yüzde 5'ten yüzde 6'ya çıkardı. Deutsche Bank TL'de uzun pozisyon tavsiyesini geri çekti.

Bu büyümeye rağmen enflasyon problemi olduğu gibi yerinde duruyor. Bu yazının yazıldığı anda Ağustos enflasyonu henüz açıklanmamıştı. Ancak piyasalar yüzde 18-19 aralığında bekliyor. İTO, enflasyonun Ağustos ayında yüzde 18.89'la son 27 ayın zirvesine çıktığını açıkladı. Yönetilen ve yönlendirilen fiyatlara ilişkin bir takım ÖTV düzenlemeleri enflasyon oranının yükselmemesine bir nebze katkı verecek. Ayrıca FED' in güvercin yaklaşımının gelişmekte olan ülkelere ve bu arada bize de olumlu yansması var. Merkez Bankası yatırımcılarla yaptığı toplantıda iletişim odağını manşet enflasyondan ziyade çekirdek enflasyona çekeceği sinyalini verdi. Adeta iletişim dilini değiştiriyor. Faiz indirimi yapabilmek için makro ihtiyati önlemlere ağırlık vereceği düşünülüyor. T.C.M.B daima kendi içinde tutarlı söylemler oluşturmak zorunda. Aksi halde "güven" unsurunu kaybedecektir.

İstihdam yaratamayan büyümemiz var. Salgında kaybedilen 3.6 milyon istihdam henüz kazanılmadı. Son iki yıldaki nüfus artışına da iş bulmamız gerekiyor. Verimlilikten sadece daha az işçi sayısı ile daha fazla üretim yapmayı anlıyoruz. Büyümemizin bir başka gerçeği de ücretlerin milli gelirden aldıkları payın 4 puana yakın azalmaya neden olması. Buna karşın kar payları oranının ise yüzde 50'ye kadar yükselmesi. Yani gelir ve servet dağılımı büyümeyle daha da bozuluyor. Büyümenin finansmanında da işler iç açıcı değil. Dış ticaret açığı vermeye devam ediyoruz. Dış borç artışı da hızla yükseliyor. Bu da faiz ödemelerinin artmasına neden oluyor. Büyümeden gelen fazlalık faiz ödemelerine gittiğinden herkesin hissedeceği refah artışı bir türlü gelemiyor.

Büyümek için faiz indirimleri ve kredi teşvikleri konusunda acele edileceği izlenimi var. Erken seçim sinyalleri geliyor. Ekonomik aktiviteyi canlandırmak için faiz indirimleri ilk başvuru olan yöntem. KGF desteklerinin tekrar başlayacağı ekonomi yöneticilerince anons edilmeye başlandı. Bu arada kredi artışının artmaması için (yüzde 15'lik bir sınır koyulacağı söyleniyor) gerek kamu gerekse özel bankalara mevzuat ve sözel yöntemlerle sınırlandırma getirilerek enflasyonun aşırı artmayacağı düşünülür. Bunlar birbiriyle çelişkili uygulamalar. Daha önce bu uygulamaların ne sıkıntılar yarattığını yaşadık, aynı şeyleri yaparak farklı sonuç bekleme alışkanlığından kurtulamıyoruz. Bu sefer küresel ortamda da enflasyon var. Gerek ithalat gerekse gıda fiyatları artışı yoluyla da enflasyon etkilenecek.

İşte bu durumda çelişkili ekonomi politikaları çerçevesinde erken bir faiz indirimine gidilmesi çok yanlış bir karar olacak. Bu takdirde döviz kurunda istikrar sağlamak tekrar zorlaşacak. TUSİAD başkanı Sn. Kaslowski'nin vurguladığı gibi "Faiz indiriminde sabırlı davranmamız gereken bir sürece giriyoruz. Kalıcı faiz düşüşü için önce enflasyon problemini çözmek zorundayız. Aksi halde daha yüksek faiz, daha yüksek kur, daha yüksek enflasyon ve artan refah kaybıyla başbaşa kalacağız."

Kısa vadeli yüksek büyümeler olduğunda gelir eşitsiz dağılıyor, kalıcı istihdam artışı olmuyor, vatandaş büyümeyi hissetmiyor. Sürdürülebilir potansiyel büyüme için risk primimiz düşürülmeli, öngörülebilirlik artmalı, kalıcı fiyat istikrarı oluşturulmalı, verimlilik artışı yaratılarak küresel rekabette üst sıralara tırmanılmalı, yeşil ve digital yatırımlara ağırlık verilmeli, hukukun üstünlüğü ve yeşil mutabakatta geç kalınmamalı.